

Johana Kristofa Broces izstāde



Cēsu Vēstures un mākslas muzejā Jaunajā pilī līdz 19.aprīlim skatāma ceļojošā izstāde „Johana Kristofa Broces (1742-1823) Livonijas zīmējumu un aprakstu kolekcija Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā”. Izstāde jau ir pabijusi daudzās valstīs un pirms došanās uz Sanktpēterburgu priecēs arī cēsniekus. Cēsu Vēstures un mākslas muzejā Jaunajā pilī līdz 19.aprīlim skatāma ceļojošā izstāde „Johana Kristofa Broces (1742-1823) Livonijas zīmējumu un aprakstu kolekcija Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā”. Izstāde jau ir pabijusi daudzās valstīs un pirms došanās uz Sanktpēterburgu priecēs arī cēsniekus.

LU Akadēmiskās bibliotēkas (bij. Bibliotheca Rigensis, dibināta 1524.gadā) vēsture glabā interesantas liecības par seno grāmatu un rokrakstu likteņiem. Viena no visspilgtākajām lappusēm šajā laikmetu hronikā pieder pedagoga un novadpētnieka Johana Kristofa Broces kolekcijai.

J. K. Broce dzimis Gerlicā, apguvis tehnisko zīmēšanu, studējis Leipcigas un Vitenbergas universitātēs teoloģiju un filozofiju. 1768.gadā, pārnācis uz Rīgu, J. K. Broce sāka strādāt par mājskolotāju, bet gadu vēlāk par pedagogu Rīgas Ķeizarskajā licejā, kur nostrādāja 46 gadus. J. K. Broce vāca un krāja vēsturiskus materiālus, zīmēja un komentēja sava laikmeta liecības, kas viņam likās nozīmīgas, turklāt visu fiksēja ar

lielu precizitāti, zīmējumiem pievienojot rakstītus paskaidrojumus, kas reizēm iekļaujas dažās rindās, bet reizēm aizņem vairākas lappuses. Daudzi no viņa zīmētajiem objektiem un dokumentiem laika gaitā gājuši bojā vai pazuduši, bet ziņas par tiem saglabājušās J. K. Broces bibliotēkai atstātajā arhīvā.

J. K. Broces nozīmīgākais darbs „Sammlung verschiedner Liefländischer Monumente...” aptver 10 ādā iesietus sējumus, kuros ar lielu rūpību un precizitāti attēloti Baltijas muižu, piļu un apdzīvotu vietu skati, sabiedriskās celtnes, dzīvojamās ēkas, baznīcas, tilti, pilsētu un lauku iedzīvotāji, apgērbs, iedzīve un darba procesu raksturojums, dažādas tehniskās ierīces (ūdensvads u.c.), pieminekļi, ģerboņi, zīmogi un monētas. J. K. Broces darba stilam raksturīgs, ka par zīmētajām pilsētām viņš centies savākt iespējami daudz liecību – zīmējis nozīmīgākās celtnes, devis pilsētas vēstures aprakstu, ekonomisko un administratīvo raksturojumu, sniedzis ziņas par pilsētas iedzīvotājiem un viņu nodarbošanos.

Apceļojot Vidzemi un vācot vēsturiskus materiālus, J. K. Broce nākamajām paaudzēm atstājis arī detalizētus zīmējumus un aprakstus par tā laika dzīvi Cēsīs. Viņa zīmētā Cēsu panorāma joprojām ir populārākais skats uz pilsētu. Izstādē būs skatāms Cēsu pilsētas plāns un panorāma, pilsētas sabiedriskās ēkas un to plāni, Sv Jāņa baznīcas skati, Katrīnas baznīcas drupas un Cēsu pils attēli 18. gadsimta beigās.

J. K. Broces kolekcijas popularizēšanā nozīmīgu darbu veic LU Akadēmiskā bibliotēka, kas turpina paplašināt Eiropas iedzīvotāju priekšstatus par Latviju. Ar šo izstādi jau bijusi iespēja iepazīties 15 valstīs – Latvijā, Igaunijā, Lietuvā, Ukrainā, Baltkrievijā, Gruzijā, Krievijā, Polijā, Čehijā, Rumānijā, Ungārijā, Somijā, Austrijā, Vācijā, Izraēlā. Pasākumi galvenokārt organizēti sadarbībā ar Latvijas vēstniecībām ārvalstīs.

Izstāde Cēsu Vēstures un mākslas muzejā būs skatāma līdz 19.aprīlim.